כו.], כ) [תמיד כו.], ג) תמיז

כו:, ד) ול"ל ואומד כ"א בתמיד], ה) נכל ומומה כמ., בתמיד], ה) מנחות כח., 1) יומא יט. [תמיד כז.],

ו) תמיד כה: [יומא יט.], ה) [יומא טו:], ט) נ"א טלאי

קרבן, י) יומא טו. [ע"ו נב:], כ) נ"א מרוחקים, () ל"ל

מושלם.

ב ב מיי׳ שם הל׳ ד: ג ג מיי׳ שם הלכה ח:

ז מיי שם הלכה יו:

ה מיי׳ שם פ״ח ה״ה:

ט מיי׳ שם פ״ה ה״י:

ת ג מיי שם הלכה י: ד ד מיי שם הלכה י: ה ה מיי שם פ"ה הל"ב:

עם פירוש הרמב"ם ועם פירוש הרכ שמעיה אשר פתר לפני רכינו מנוחתו כבוד בשלשה מקומות פרק ראשון

שומרים כבים המקדש. בלילות: בכים אבטינם. שם מפטמין את הקטורת: ובים הנילוך. מפרש לקמן עלייה בנויה על גבה. שערי עזרה (א) הכהנים שומרים מלמעלה והלדים מלמטה אותן לדים שבמשמר השומרים את העזרה והם למנין עם עשרים ואחד מקום שהלדים שומרים בשערי הבית ובשערי העזרה כמפורש: ובבים המוקד. באומן ב" לשכות שהיו לבית המוקד הבנויות בקדש כדתנן לקמן ובשתי לשכות הבנויות לו בחיל הלוים שומרים מבחוץ: חמשה. שומרים לוים על חמשה משערי הר הבית יש לו חמשה שערים המנויים לפנינו: ארגעה. שומרים על ארבע פינותיו של הבית מחוכן כלומר

> לוים על חמשה משערי העזרה (כ) שבעה שערים מונה לקמן בעזרה מפרש במסכת תמיד (דף כו.) ב' מהן היו תכופין לשאר השערים שאינן לריכין שימור אלא להי שערים י מדובקים: ארבעה שומרים על ארבע פינוחיה של עזרה מבחוץ. כלומר אלו ואלו מבחוץ היו עומדים חוץ לעזרה שהרי אין ישיבה בעזרה ולא היו יושבים מבפנים הרי שמנה עשר שומרים בין שער ופינה וג' מוסיף עוד אחד כו': ב איש הר הבים. ממונה על כל משמר ומשמר מהשומרים בעזרה: כן לוי לוקה. מאותן השומרים: ג חמשה שערים היו להר הבית. לחומת עזרת נשים המקפת כל ההר לפנים מן החיל: שני שערי חולדה. כך שמס: וקיפונוס. שם השער: עדי. בדל"מ והוא שער לא היה משמש כלום שום יליאה וביאה אלא בעל קרי היה יוצא בו לרבי אליעזר בן יעקב כלמפרש בשילהי פרקין: שער המורחי. שבחומת עזרת נשים שהכל נכנסין דרך שם לכל העזרות ועל אותו השער שושן הבירה צורה צא ולמד במס׳ יומא: שבו. בשער המזרח זה כהן השורף הפרה וכל מסעדיה העוסקים יולאין דרך שם להר הזיתים שבמזרח שהוא כנגד אותו ישראל. שער נקנור. הוא שער האיתון והוא משמש כל כניסה ויציאה של עזרה הגדולה איתון לשון ביאה כמו אתא בוקר (ישעיה כא): המלביש. בגדי כהונה מונחין שם: ה בית המוקד. היה כולו בחיל שכן זקני בית אב ישנים שם אלא הלשכות

ואלון ואלו מתוכן שומרי הפינות ושומרי השערים בתוך החומה היו יושבין שכן כל אדם רשאי לישב שם: חמשה. שומרים שער וכבש היו עושין מהשער להר מפני קבר התהום: ד שבעה שערים היו בעורת שלו חליין בחול וחליין בקדש: ד לשכת קרבן. שהיו שם טלחים המבוקרים: (שייך לע"ב) ז לבלוש את העורה. כדתנן במסכת תמיד (דף כח.) נטל את המפתח ופתח את הפשפש שנכנס מבית המוקד לעזרה היו בודקין והולכין הגיעו אלו באלו אמרו שלום הכל שלום כלי השרת מולאין כתיקונן: דו בית המוקד כיפה. ככיפה היה עשוי: וכים גדול והיה מוקף רוכדין של אבן. רלפה חלקה וגבוה לשכב שם: איש כסותו בחרץ. כר וכסת שלו שטוח בקרקע שלא על הרובדין העשויין לוקנים וישן על הארץ: ט אמה על אמה. בארץ וטבלא עליו: הגיע זמו הגעילה. שעת הגפת דלתות: הגביה את הטבלא. הכהן השוער: מן השלשלת. בשלשלת היו תלויות ונעל

הכהן מבפנים כל השערים שיש בו לנעול ובעודו עוסק בנעילת שערים בן לוי ישן לו מבחוץ: גמר. הכהן מלנעול והחזיר המפתחות לשלשלת והחזיר הטבלא למקומה ונתן בן לוי כסותו עליה חזר וישן לו: מסיבה ההולכת מחת הבירה. תחת המקדש במה ששואלין (ל"ל שעולין) עליו וגבוהין

Joeseseseses J

מקומות הכהנים שומרים בבית המקדש בבית אבטינם ובבית הניצוץ ובבית המוקד יהלוים בעשרים ואחד מקום י חמשה על חמשה שערי הר הבית ארבעה על ארבע פנותיו מתוכו חמשה על חמשה שערי העזרה ארבעה על ארבע פנותיה מבחוץ ואחד או בלשכת הקרבן ואחד יו בלשכת הפרכת ואחד לאחורי בית הכפורת: ב 📭 איש הר הבית היה מחזר על כל משמר ומשמר ואבוקות דולקין לפניו וכל משמר שאינו עומד יאומר לו איש הר הבית שלום עליך ניכר שהוא ישן חובטו במקלו ורשות היה לו לשרוף את כסותו והם אומרים מה קול בעזרה קול בן לוי לוקה ובגדיו נשרפים שישן לו על משמרו רבי אליעזר בן יעקב אומר פעם אחת מצאו את אחי אמא ישן ושרפו את כסותו: ג יי חמשה שערים היו להר הבית שני שערי חולדה מן הדרום משמשין כניסה ויציאה קיפונום מן המערב משמש כניסה ויציאה מדי מז הצפוז לא היה משמש כלום ישער המזרחי עליו שושן הבירה צורה שבו (רואה) כהן גדול ישורף את הפרה וכל מסעדיה יוצאים להר המשחה: ד שבעה שערים היו בעזרה שלשה בצפון ושלשה בדרום ואחד במזרח שבדרום שער הדלק שני לו שער יו הקרבן שלישי לו שער המים שבמזרח שער נקנור י ושתי לשכות היו לו אחת מימינו ואחת משמאלו אחת לשכת פנחם המלביש ואחת לשכת עושי חביתין: ה הו "ושבצפון שער הנצוץ " וכמין אכסדרה היה ועלייה בנויה על גביו שהכהנים שומרים

מלמעלן והלוים מלממן ופתח היה לו לחיל שני לו שער הקרבן שלישי לו בית המוקד: ז 🌣 וארבע לשכות היו יו בבית המוקד כקיטונות פתוחות לטרקלין שתים בקדש ושתים בחול וראשי פישפשין מבדילין בין קדש לחול ומה היו משמשות מערבית דרומית היא היתה לשכת ייקרבן דרומית מזרחית היא היתה לשכת יולחם הפנים מזרחית צפונית יבה גנזו בני חשמונאי את אבני המזבח ששקצום מלכי יון צפונית מערבית בה יורדים לבית המבילה:

במסיבה ההולכם פחם החיל. במה שהוא גבוה מרגלי ההר: והולך לו בעדי. שער חן (הדרום) [הלפון] שלא היה משמש כלום: הדרן עלך בשלשה מקומות

משולי החיל שהרי מחילות לא נתקדשו להכשיר כדאיתא פרק איזהו מקומן [דף נה:]: ב איש הר הבית. ממונה על שמירת הר הבית: לשרוף כבותו. ואין כאן משום כל תשחית משום הפקר ב"ד היה הפקר: **אבר ר" אלעור ב"" כר".** מעשה אתא לאשמעינן גם שמעת מינה דסתם משום כל תשחית משום הפקר ב"ד היה הפקר: **אבר ר" אלעור ב"" כר".** מעשה אתא לאשמעינן גם שמעת מינה דסתם מתניתין דמידות ר"א ב"י היא: **ג ב" שערי חולדה מן הדרום. לפי שהיו** בעיקר הר הבית כדתנן לקמן 3) פ"ג רובו מן הדרום קרי להו חולדה כמו חולדה שדרה בעיקר הבתים. וי"מ לפי שחולדה הנביאה היתה יושבת בין ב" שערים הללו . כדכתיב והיא יושבת בירושלם במשנה ומתרגמינן והיא יותבת בית אולפני׳ כמו ושננתם גם משמע במשנה בין שני ד. בורב הוא שבה ביו וסוב במטח ומה מכן ווא היובר ביו אורבר במו וסובה במטחה במטחה במטחה בקום. קשעים היותה יושבת שו ומלמדת משטטים ישרים ולא היותה יושבת בבית משום יחוד כדאמריי במגילה (דף יד.) הייא ושבת תחת תמר משום יחוד: **משמשים בניכה ויציאה**. כי רוב בניינו מן הדרום יוצאים ונכנסים באלו השערים: וק**פונו**ם . מן המערב. קטן היה השער לפי שהשכינה במערב היה השער הזה ראש לכל השערים. קפי הוא ראש בלשון יון: מדי מן המערה. כין היה השער לפי שהשכינה בממרב היה השער הזה ראש לכל השערים. קפי הוא ראש בלשון יון: בודי מן המערה ביד בממרב היה השער הטרים שהיו שם היו להם שקופות חוץ מהשער הטרי שהיו בי אבנים מוטות זו על זו כזה ∕ ודי הגבוה באמצע וזהו שיסד רבנא קלונימוס בפיוט (2.1) טיטפסרו טהור בטעמים יעידוך פירוש יגביהוך. וי״מ טדי לשון השתחויה ב׳ אבנים מוטות זו על זו נראים כמשתחוים זו לזו: לא היה משמש בלום. כי אם התשמיש היה שם: שושן הבידה צורה. מצויין שם בפ׳ שתי הלחם (צ״ח.) מפרש מאי טעמא רב חסדא ורב צומם בר אבדימי חד אמר כדי שידעו מהיכן באו ויכנעו לבם וחד אמר שההא אימת מלכות עליהם: וכל מסעדיה. המסייע בשריפתה כדתנן פ"ג דפרה ה) זקני ב"ד היו מקדימין להר המשחה: ד שבדרום שעד הדלק. שדרך אותו השער היו מכניסין עצים למערכה: **שער הקריב!**. שמביאים כדך אותו שער התמידין. י״מ כשהלך אברהם את יצחק בנו בהר היו מכניסין עצים למערכה: **שער הקריב!**. שמביאים דרך אותו שער התמידין. י״מ כשהלך אברהם את יצחק בנו בהר המוריה הוליכו דרך אותו מקום זה השער שנעשה: **שער המים.** לקמן 1) בפ״ג מפרש שבו מכניסין צלוחית המים לניסוך בחג: **שער נקנור.** שם האיש שהביא השערים מאלכסנדריא של מצרים ונעשה לו נס כדאיתא ביומא ⁽⁾ ובשקלים בירושלמ^י . וונים על חשמונאי היה שם איש א' מגדולי יוונים ושמו נקנור והוא מחרף ומגדף כל שעה וכשגברו

מספר המשמרות ששומרות כל המקדש כ"ד משמרות סמך לזה מה שנאמר בד"ה (א כו) כלמזרח הלוים ששה ללפונה ליום ארבעה לנגבה ליום ארבעה

ולאסופים שנים שנים לפרבר למערב

ארבעה למסלה שנים לפרבר הרי אלו

עשרים וארבע משמרות אע"פ שהרא

אותם כולם בפסוק זה לוים יש מהם ג'

כהנים כמו שהקדמנו הרי קורא הכהנים

לוים במקומות רבים אמר והכהנים

הלוים בני לדוק וכן ביאר בתלמוד וכן פי' לפרבר כמ"ד כלפי בר רולה

לומר שיהיה המשמר מחוץ לחומת העזרה

כמו שנתבחר כחן וטעם זה כמו שביחרנו

שאין מותר לשבת בתוך העורה כמו

שביארנו ואי אפשר להם לעמוד כל הלילה

ולפיכך יהיה המשמר מבחוץ כדי שיוכל

לשבת. ומה שאמר כאן חמשה שערי

העזרה. הוא לדעת ת"ק לפי שיש מן

התנאים מי שאמר חמשה שערים היו

לעזרה והוא המדבר כאן ויש מהם שאמר

ז' והוא דעת רבים ויש מהם שאמר י"ג

כמו שביארנו בשני משקלים וכמו שיתבאר

בשני של מסכתה זו ולדעת החכמים היה

המשמר על חמשה שערים מו השבעה:

ב ב כשעלו משושן הבירה לבנין בהמ"ק

טן שהיה בימי עזרא לוה אותם המלך שיעשו

לורת יז מדינה כלורת [מדינת] שושן הבירה

במקדש כדי שיהיה אימת המלך עליהם

ויזכרו ל מושבם כז ולא ימרדו במלכות

ולפיכך ליירו אותה על שער מזרח

משערי הר הבית. והר המשחה. בו היו

שורפין פרה אדומה כמו שיתבאר במסכת

פרה והוא הר הזיתים והוא במזרחו של

ירושלים ומשער הזה היה יולא כהן

גדול והפרה ומשמשיה להר הזיתים:

ומה שאמר כ"ג השורף את הפרה.

הוא דעת ר"מ כמו שנתבאר בספרי

ואין הלכה לן אבל היא כשירה בכהן

הדיוט כמו שנתבאר במקומו במסכת פרה

(פ"ד). ומן השער הזה היו מוליאין ג"כ

כל הלריך בשריפתה והוא מה שאמר וכל מסעדיה: ד ה חיל. היא חומה

שסובבת כל העזרה מבית לחומת

הבית כמו שנצייר בפרק שאחר זה:

שימה מקובצת ללשכת: ואחד בן ואחד ללשכת הפרכת: ג] כהן גדול השורף את הפרה ופרה וכל: דו שער בבבובה שלישי הקרבן נמחק: ה] שבצפון שער אות ו' נמחק: וז היו שעו אותו נמוק: ז] היו לבית המוקד אות ב׳ נמחק: ז] לשכת עושה לחם הפנים מזרחית צפונית שבה גנזו: ח] שער הצפון כדאמרינן לעיל טדי מן הצפון וכן פי׳ בערך טדי: ט] בהמ״ק כמו שנתבאר בספר עזרא תיבות שהיה בימי נמחק: הבירה (כמדתו) כצורת נמחק: כז מושבם בה ולא: ל] הלכה אלא שהיא תיבת אבל נמחק:

פי' הרא"ש (המשך) יי החשמונאים קצצו ראשו וידיו ורגליו ותלאו בשער המזרחי: פנחם המלכיש. שם היה בגדי כהונה ירושלמי פנחס על פנחס המלביש כך היה שם הראשון ונקראו כולם על שמו: **לשכת בית עוש**ה חביתין. ששם עושין , חביתין לכה"ג להקרי עשירית [האיפה] מחציתו בבקר ומחציתו בערב: בבקו ומוזביתו בעוב: ה וכמין אכסדרה היה. רוח רביעית היתה רובה פרוצה כמין אכסדרה שפרוצה מרוח ד' כך רובה שהכהנים וחלונות: וחלונות: שהכחנים שומרים מלמעלה. פ״ק דתמיד [דף כו:] יליף לה מקרא: ופתח היה לו מלבד שפתוח לעזרה ואם תאמר בפ״ק דתמיד ושם] דפריד בפ קיוונהי נשטן יכוין וחד שומר הוי ליה לבית המוקד ליפרוך נמי מבית הניצוץ שהיה לו ב׳ פתחים וי״ל דבית הניצוץ לא היה צריך בפתח לצד חוץ כי לא בפונו לבו יוון כי לא היה בו שימוש רב ולא הוצרך שמירה גם לצד חוץ: ן ב' בקודש וב' בחול. ושל צד דרום היה בקודש: וראשי פספסין. כלומר מסמר: מערבית דרומית היתה לשכת המלאים. בפ״ק דיומא בריך אמתניתיז (דף טו:) פריך יהכא ממתניתין דתמי יקתני והרי לשכ הטלאים במקצוע צפונית מערבית

שהיתה במקצוע מערבית

דרומית ותו פריד התם

. מזרחית היתה לשכת לחם הפנים והתם קחשיב לשכת לחם הפנים הרביעית ללשכת הטלאים שהיתה במקצוע צפונית מערבית נמצא דלשכת לחם הפנים היתה במקצוע צפונית מזרחית כשהלך דרך הימין מצפון למערב וממערב לדרום ומדרום למזרח ומשני אקושיא קמייתא לשכת הטלאים אקצויי מקציא מאן דאתי מצפון מתחזיא ליה בדרום ומאן דאתי מדרום מתחזיא ליה בצפון פי׳ לשכת הטלאים היתה ניראית בשתי המקצועות שארוכה היתה ועומדת במערב ומארכת לצד צפון ולצד דרום מאן דאתי מצפון ורואה אותה רחוקה מקרן צפונית מערבית חושב אותה שעומדת בקרן מערבית

אתי מדרום מתחזיא ליה משוכה לצפון כזה 🖘 התם מסתברא דבמערבית דרומית הויא כלומר קרובה יותר לדרום מלצפון כמו שציירתי ממאי מדרמינן לחם הפנים אלחם הפנים ומשני מר חשיב דרך ימין ומר חשיב דרך שמאל. פ"י הך תנא דמדות דהכא חשיב דרך ימין כדמפרש בהדיא דקא אזיל ומני מדרום למזרח וממזרח לצפוז ומצפוז למערב וממערב ארי והנגי מודום למודוד המודוד לצפון המצפון למוכוב הממנד ב לדרום והבא להקיף סביב הבית ומקיפו דרך ימין מבחוץ זהו סדר הקיפתו ולכך לחם הפנים לשכה שניה לה בקרן דרומית מזרחית ותנא דמסכת תמיד קא חשיב דרך שמאל ולשכת טלאים במקצוע דרומית מזרחית נמצא לשכת לחם הפנים רביעית לה במקצוע מזרחית דרומית כשהקיף דרך שמאל. א״א בשלמא דקריב טפי למערבית דרומית היינו דמתרץ לחם הפנים אלחם הלחם אלא א"א בצפונית מערבית הואי מאי תירוצא דלחם

א) כייל שלייל כאן: צ) לייל פייצ מייא: ג) שחרים דיייכ המתחיל כי אדוקי אש: ד) לייל כי טפסרי טהר בטעמם יטידוך: ה) מייג ושם הגי׳ וחקני ישראל היו מקדמין ברגליהן להר וכי׳: ו) לייל בפייצ מייז: ז) דף למ.

מסכת מדות

הנהות הב"ח

(ל) בפירוש ר"ם ד"ה ובית הנילון וכו' הכהנים שומרים מלמעלה והלוים מלמטה. נ"ב זהו לרבא רה וה' שערים בעזרה ואפשר דאחד מהם בית הנינון ושם הלוים היו שומרים למטה ווהכהני מלמעלה דלאביי] מלמעלה דלאביי] מלמעלה דלאביי] דמשני שם דהוה שבעה שערים בעזרה ווב' מהסו לא היו לריכין שימור לוים דהיינו נריכין שימור לוים דהיינו [בית המוקד ובית הנילוץ] משום דהכהנים היו שומרים שם ולפ"ז ל"ל קאי על בית הניצון [אלא אגב] דקאמר והכהנים היו שומרים מלמעלה האמר והלוים למטה כדפי׳ כן במסכת תמיד דף כ"ו ע"ב ודו"ק . סתרי אהדדי: לאר כ שנת לאור (ב) ד"ה ה' שומרים וכו' ז' שערים. נ"ב ר"ל אע"פ : 'דשבעה שערים וכו'

פי' הרא"ש

בשלשה מקומות הכהנים שומרים. פרשתי בכ"א מקומות. בפרק המא דתמיד יליף לה מקומות שהכהנים שומרים הוה מכ"א שומרים והוה בין הכל כ"ד או אותן ג' היו בכלל כ"א כי ל) כהן הוי שומרים הכהנים ולוים כהנים למעלה והלוים למטה: על ד' פנותיה . מפרש בתמיד משום דאיז ישיבה בעזרה משום ראין ישיבוז בעודה היו שומרים בחוץ אבל בהר הבית שיכול לישב כשהוא עיף היה שומר מבפנים ובכלל שערי העזרה היה בית הניצוץ . ובית המוקד ובית אבטינס היה באחד מן הפינות: לשכת הקרבן. היא לשכת הטלאים א"נ לשכה היה . לבקר הקרבנות ממומין: לשכת הפרוכת. שהיו אורגים רה הפרוכת: **אחורי בית** הכפורת. לשכה א' היתה במערב והיה לול קטז מערבי פתוחה קדשים לאותה מקדש הלשכה והלשכה היתה פתוחה לעזרה כנגד הלול להכשיר אחורי בית הכפורת לשחיטת קדשים